

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jana Dvořáka, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **V. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 11. 2006, č. j. 56 Az 126/2006 - 47,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 11. 2006, č. j. 56 Az 126/2006 – 47, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 21. 4. 2006, č. j. OAM-324/VL-10-ZA09-2006, rozhodl žalovaný tak, že se žalobkyni z důvodu nesplnění podmínek § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákona o azylu), azyl neuděluje a že se na cizinku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Správní orgán po provedeném řízení dospěl k závěru, že žalobkyně neuvedla žádnou konkrétní skutečnost, z níž by vyplývalo, že byla ve své vlasti pronásledována z důvodů taxativně uvedených v § 12 písm. a) zákona o azylu, tj. za uplatňování politických práv a svobod, nebo že by měla odůvodněnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů vyjmenovaných v ust. § 12 písm. b) téhož zákona. Neshledal podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 13 a § 14 zákona o azylu a dospěl též k závěru, že žadatelka nenáleží k osobám ohroženým skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě doručené krajskému soudu v Brně dne 26. 4. 2006 žalobkyně uvedla, že s napadeným rozhodnutím žalovaného nesouhlasí, pro což má vážné důvody, jelikož se účastnila předvolební kampaně prezidenta Ukrajiny a poté se při volbě poslanců přidala ke „Straně regionů“ , byla morálně ponížena, zastrašena a vystavena fyzické odplatě, když jí byl zapálen byt a čelila neustálým výhrůžkám a urážkám po telefonu. Poté co se obrátila na policii, nedostala žádnou odpověď, policie je zkorumpovaná a nutila ji aby stáhla své oznámení, což odmítla. Po zapálení bytu bylo jedinou záchranou utéci a požádat o politický azyl, protože situace na Ukrajině je nestabilní a demokracie tam neexistuje. Žalobkyně žádala Krajský soud o zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného.

Usnesením ze dne 11. 5. 2006, č. j. 56 Az 126/2006 – 17, vyzval Krajský soud v Brně žalobkyni, aby ve lhůtě 15-ti dnů ode dne doručení usnesení doplnila a upřesnila své podání tak, aby z něho bylo zřejmé, kým je podepsáno a datováno, den doručení nebo jiného oznámení rozhodnutí správního orgánu žalobkyni, označení výroků rozhodnutí, které žalobkyně napadá, označení žalobních bodů, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobkyně napadené výroku rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobkyně navrhuje provést, uvedla návrh výroku rozsudku, s tím, že podání musí být předloženo s potřebným počtem stejnopisů a příloh. Žalobkyně byla poučena, že nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, soud řízení o tomto podání odmítne. V odůvodnění usnesení pak krajský soud vyložil, jaké jsou náležitosti žaloby ve smyslu § 71 odst. 1 písm. a) až f) s. ř. s., a sdělil žalobkyni, že její podání, jímž se domáhá přezkumu rozhodnutí správního orgánu, tyto náležitosti neobsahuje; proto ji soud vyzývá k doplnění a upřesnění žaloby v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. a poučuje ji v souladu s týmž ustanovením o následcích nevyhovění výzvě.

Žalobkyně na tuto výzvu krajského soudu nereagovala. Krajský soud v Brně poté žalobu usnesením ze dne 31. 8. 2006, č. j. 56 Az 126/2006 - 25, odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění usnesení konstatoval, že podáním ze dne 24. 4. 2006 se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného. Uvedla, že má vážné důvody k podání žádosti o udělení azylu, neboť se zúčastnila předvolební kampaně prezidenta Ukrajiny, a když předvolební kampaň přešla do nové fáze - volby poslanců, přidala se ke „Straně regionů“, byla morálně ponížena, zastrašena, vystavena fyzické odplatě. Dále uvedl, že žalobkyně byla usnesením ze dne 11. 5. 2006 vyzvána, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto usnesení doplnila a upřesnila své podání ze dne 24. 4. 2006 v rozsahu blíže specifikovaném v obsahu tohoto usnesení. Žalobkyně byla poučena ve smyslu ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. a zároveň upozorněna na to, že pokud neodstraní ve stanovené lhůtě vady, jejichž odstranění soud nařídil a jež brání věcnému vyřízení podání, bude citované podání žalobkyně usnesením odmítnuto. Žalobkyně usnesení ze dne 11. 5. 2006 převzala dne 22. 6. 2006 a nejenom, že v dané lhůtě 15-ti dnů ode dne doručení tohoto usnesení nedoplnila a neupřesnila své podání, ale neučinila tak ani do dne rozhodnutí soudu, tj. do 31. 8. 2006. Krajský soud poté citoval ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žalobkyně neodstranila uvedené vady a proto nelze v řízení pro tento nedostatek pokračovat.

Ve včas podané kasační stížnosti ze dne 21. 9. 2006 uvedla žalobkyně (dále též jen „stěžovatelka“), že její kasační stížnost směřuje proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2006, č. j. 56 Az 126/2006 - 25, jímž uvedený soud odmítl její podání ze dne 24. 4. 2006, kterým se domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu. Odkázala na důvody kasační stížnosti tak, jak jsou uvedeny v § 103 odst. 1 písm. a)

až d) s. ř. s. a předně namítala, že Krajský soud v Brně posoudil věc v rozporu s platným právním řádem a že i předchozí orgány, které rozhodovaly o její žádosti, jednaly v rozporu se zákonem o azylu. Zdůraznila, že má reálnou obavu z nuceného opuštění České republiky a následného odjezdu na Ukrajinu, kde jí hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů. Vyslovila přesvědčení, že ze strany příslušných orgánů, jež rozhodovaly o její žádosti, došlo k porušení právních předpisů, když tato žádost nebyla projednána zákonným způsobem tak, aby nedošlo k porušení práv upravených v zákoně o azylu. Žádala proto též Nejvyšší správní soud ve smyslu § 107 s. ř. s. o odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí s tím, že současný stav řízení jí může přivodit značnou újmu na právech za situace, kdy by byla nucena vycestovat na Ukrajinu. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud vydal rozsudek, kterým zruší napadené usnesení Krajského soudu v Brně a věc vrátí tomuto soudu k dalšímu řízení. Požádala o ustanovení bezplatného právního zástupce z řad advokátů a o přibrání tlumočníka.

Krajský soud v Brně následně zaslal stěžovatelce formulář - potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, pro posouzení důvodnosti stěžovatelčiny žádosti o ustanovení právního zástupce, a to zároveň s výzvou, aby jej do 15 dnů ode dne doručení výzvy vrátila soudu pravdivě vyplněný. Tato výzva byla stěžovatelce doručena dne 2. 10. 2006. Krajský soud v Brně v uvedené výzvě dále stěžovatelku vzhledem k tomu, že bydlela na soukromé adrese P. 5, L. 842/14, vyzval, aby sdělila jakým způsobem a v jaké výši platí nájem ubytovateli či pronajímateli a jak si opatřuje finanční prostředky na svou výživu a ošacení a aby tato skutková tvrzení doložila listinnými důkazy. Krajský soud ve výzvě stěžovatelku poučil, že nesplní-li v dané lhůtě požadavky ve výzvě uvedené, soud návrh na ustanovení právního zástupce zamítne.

Stěžovatelka dne 3. 10. 2006 zaslala soudu vyplněný (v podstatě u jednotlivých rubrik proškrtaný) formulář – potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, v němž uvedla pouze, že není zaměstnána, protože má zlomený prst a že bydlí spolu s českým kamarádem, který ji poskytuje finanční pomoc.

Krajský soud v Brně dne 4. 10. 2006 stěžovatelku s ohledem na skutečnost, že ve formuláři - potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech uvedla, že má zlomený prst a proto nepracuje, a že bydlí u českého kamaráda, který ji poskytuje finanční pomoc, vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení této výzvy k informacím z formuláře o osobních, majetkových a výdělkových poměrech doplnila kopii zdravotní dokumentace prokazující, že má zlomený prst, jméno osoby, která stěžovatelce poskytuje finanční pomoc, výši nájmu, který platí za ubytování a čestné prohlášení osoby, která stěžovatelce poskytuje finanční pomoc o této skutečnosti. Zároveň ji vyzval aby v případě že odmítá výše uvedené skutečnosti sdělit, předložila ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení výzvy plnou moc udělenou advokátovi k zastupování stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem a poučil ji, že pokud výzvu nesplní, krajský soud její návrh na ustanovení právního zástupce zamítne. Tato výzva krajského soudu byla uložena na poště (P.) dne 6. 10. 2006 poté, kdy stěžovatelka nebyla zastižena poštovní doručovatelkou v místě svého pobytu. Stěžovatelka předmětnou výzvu osobně převzala dne 16. 10. 2006, což potvrdila vlastnoručním podpisem na doručence, která je založena ve spisu.

Na uvedenou výzvu stěžovatelka reagovala přípisem, který byl krajskému soudu doručen dne 2. 11. 2006, ve kterém stěžovatelka uvedla, že bydlí u sestry, která ji poskytuje veškerou pomoc, za ubytování platí 1000 Kč, nemá možnost nostrifikovat svůj diplom, a proto těžko shání práci, snaží se studovat češtinu. Sestra stěžovatelky neví, jakým způsobem

by tuto situaci mohla potvrdit. Zlomený prst už má zahojený, ale zdravotní dokumentaci nemá, protože nemohla najít doktora a musela si prst léčit sama. Stěžovatelka opět požádala o ustanovení zástupce a tlumočníka, protože nezná české zákony a navíc mluví špatně česky.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 2. 11. 2006, č. j. 56 Az 126/2005 – 47, zamítl návrh stěžovatelky ze dne 21. 9. 2006 na ustanovení zástupce a vyzval ji, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení odstranila nedostatek svého podání (kasační stížnosti) ze dne 21. 9. 2006 spočívající v tom, že stěžovatelka není zastoupena advokátem, ačkoliv sama nemá právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie a nevyhoví-li stěžovatelka této výzvě ve stanovené lhůtě, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne. V odůvodnění krajský soud konstatoval, že stěžovatelka mu zaslala pouze vyplněný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 3. 10. 2006, ve kterém krajskému soudu sdělila, že nemá příjmy z pracovního (obdobného poměru), není zaměstnána proto, že má zlomený prst, nemá příjmy z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, příjmy z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti, ani příjmy z hmotného a sociálního zabezpečení, nemá další příjmy ani osobní majetek, výdělkové poměry manžela neuvedla, neboť je svobodná, dále sdělila, že nemá vyživovací povinnosti ani závazky a bydlí s českým kamarádem, který ji poskytuje finanční pomoc. Tato svá tvrzení však stěžovatelka neprokázala žádnými listinnými důkazy, navíc soudu nesdělila, jakým způsobem a v jaké výši platí nájem ubytovateli či pronajímateli. Proto byla krajským soudem výzvou ze dne 4. 10. 2004 opětovně vyzvána, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení této výzvy svoje sdělení ohledně osobních, majetkových a výdělkových poměrů doplnila: a) zdravotní dokumentací prokazující, že má zlomený prst, b) jménem osoby, která jí poskytuje finanční pomoc a c) čestným prohlášením osoby, která jí poskytuje finanční pomoc, o této skutečnosti. Tato výzva byla stěžovatelce doručena fikcí podle ust. § 50c odst. 4 o. s. ř. dne 9. 10. 2006. Stěžovatelka však na tuto dodatečnou výzvu reagovala podáním podaným na poštu až dne 1. 11. 2006, tedy po uplynutí 15ti denní lhůty (posledním dnem lhůty byl 24. 10. 2006), tudíž v zákonné lhůtě dostatečně neprokázala, že jsou u ní dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení právního zástupce a nesplnila tak jednu z podmínek pro ustanovení právního zástupce. Protože byl návrh stěžovatelky na ustanovení právního zástupce zamítnut, kasační stížnost nelze předložit k projednání a rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, neboť stěžovatelka není zastoupena advokátem, jak jí to ukládá ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. Podání kasační stížnosti podle hlavy třetí, dílu prvního s. ř. s., předpokládá povinné zastoupení stěžovatele advokátem, což neplatí pouze v případě, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížností podanou u Krajského soudu v Brně dne 15. 11. 2006 se stěžovatelka domáhá zrušení uvedeného usnesení soudu ze dne 2. 11. 2006. V kasační stížnosti uvádí, že s tímto usnesením nesouhlasí, protože v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon, a kvůli špatné znalosti českého jazyka neměla možnost prostudovat tyto změny. Stěžovatelka cituje článek 37 odst. 2 a 4 Listiny základních práv a svobod, ust. § 17 zákona č. 71/1967 Sb. o správní řízení (správní řád) a uvádí, že dostala poučení o svých procesních právech a povinnostech, ale nebyla jí dána možnost spojit se s advokátem. Bylo porušeno její právo na tlumočníka zakotvené v čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Dále stěžovatelka uvedla, že nemluví a špatně rozumí česky a vzhledem k tomu byla přítomnost tlumočníka od samého počátku řízení nutná, ale tlumočník ji nebyl poskytnut. Byly porušeny §§ 3, 4, 14, 15 a 17 správního řádu. Stěžovatelka se domáhá ustanovení bezplatného právního zástupce z řad advokátů a tlumočníka do ukrajinského

jazyka a opětovného zaslání formuláře potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků. Dále žádá o odklad vykonatelnosti napadaného rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatelky ze dne 21. 9. 2006 konstatoval, že ke kasační stížnosti stěžovatelky s návrhem na přiznání odkladného účinku ze dne 14. 11. 2006 proti usnesení Krajského soudu v Brně, č. j. 56 Az 126/2006 – 47, ze dne 2. 11. 2006, kterým byl stěžovatelce zamítnut návrh na ustanovení právního zástupce se nebude vyjadřovat.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

K otázce přípustnosti této kasační stížnosti Nejvyšší správní soud podotýká, že v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobce není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 27/2004, ze dne 28. 4. 2004).

Nejvyšší správní soud dovodil podle obsahu kasační stížnosti, že se stěžovatelka dovolává stížnostních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky (splnění podmínek pro ustanovení právního zástupce) soudem v předcházejícím řízení, resp. jiné vady řízení před soudem spočívající v odmítnutí přihlédnout při posuzování žádosti stěžovatelky o ustanovení zástupcem ke všem předloženým podáním.

Podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu navrhovateli (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je povinnost doložit nedostatek prostředků jednoznačně na účastníkovi řízení, aby soud mohl posoudit, jsou-li splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, uveřejněné pod č. 537/2005 Sb. NSS). Řízení o kasační stížnosti je specifické potud, že zastoupení advokátem je zde povinné podle ust. § 105 odst. 2 s. ř. s., takže při posuzování návrhu účastníka na ustanovení zástupce není třeba se zabývat zjišťováním druhé podmínky výše citovaného zákonného ustanovení tj. potřeby ochrany zájmů tohoto účastníka, když tato potřeba je dána přímo ze zákona.

Ze spisu Krajského soudu v Brně je zjevné, že tomuto soudu bylo dne 4. 10. 2006 doručeno k jeho výzvě stěžovatelkou vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků. V něm stěžovatelka jednotlivé rubriky, kde jsou formulovány dotazy na příjmy z výdělečné či jiné činnosti proškrtala a uvedla, že není zaměstnána z důvodu že má zlomený prst a že bydlí spolu s českým kamarádem, který ji poskytuje finanční pomoc. Na základě výzvy Krajského soudu v Brně

ze dne 4. 10. 2006 stěžovatelka uvedla v jaké výši (1000 Kč) a z jakých prostředků (z prostředků sestry, která ji poskytuje veškerou pomoc) platí nájem ubytovateli či pronajímateli a jak si opatřuje finanční prostředky na svou výživu (neopatřuje, neboť těžko shání práci, nemá možnost nostrifikovat svůj diplom, snaží se studovat češtinu).

Krajský soud ji zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovil, což odůvodnil tím, že stěžovatelka reagovala na druhou výzvu soudu po uplynutí 15ti denní lhůty a neprokázala tedy dostatečně v zákonné lhůtě, že jsou u ní dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení právního zástupce, když k obsahu rekce na výzvu nebylo již možno pro opožděnost přihlédnout. Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud zvolil příliš formální až formalistický přístup. Již ve svém rozhodnutí ze dne 26. 10. 2004, sp. zn. 2 Azs 117/2004, publikovaném pod č. 648/2005 Sb. NSS, zdejší soud konstatoval, že jestliže účastník řízení doplní své podání sice po lhůtě stanovené soudem k tomuto doplnění, avšak ještě předtím, než soud ve věci rozhodl, nejsou bez dalšího splněny podmínky pro odmítnutí návrhu podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Lhůta 15 dnů stanovená ve výzvě krajského soudu k doplnění osobních, majetkových a výdělkových poměrů stěžovatelky byla soudem stanovenou lhůtou a nikoli zákonnou lhůtou, jak v odůvodnění usnesení o neustanovení zástupce uvedl krajský soud. Krajský soud v Brně tak pochybil, když k doplnění nepřihlédl. Na tom nic nemění ani ta skutečnost, že uvedené doplnění bylo krajskému soudu doručeno dne 2. 11. 2006, tedy ve stejný den, kdy krajský soud vydal usnesení o neustanovení zástupce. Uvedený soud si totiž byl tohoto doplnění prokazatelně vědom, když na něj výše uvedeným způsobem odkázal v odůvodnění svého usnesení ze dne 2. 11. 2006.

Tímto přístupem soud stěžovatelce *de facto* odepřel právo na právní pomoc zakotvené mj. v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož *„každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení“*. Podrobnosti pro to, za jakých podmínek je možné účastníku řízení ve správním soudnictví ustanovit zástupce, stanoví výše již citované ust. § 35 odst. 8 s. ř. s.

Jelikož nezastoupení stěžovatelky advokátem by mělo v řízení o původně podané kasační stížnosti ze dne 21. 9. 2006 následek v podobě jejího odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že postupem krajského soudu při rozhodování o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti došlo k pochybení, jímž bylo stěžovatelce upřeno výše zmíněné ústavním pořádkem chráněné právo na právní pomoc.

Stěžovatelka tedy dle názoru Nejvyššího správního soudu dostatečným způsobem předestřela skutečnosti, na základě kterých bylo možno posoudit, zda splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení zástupce a krajský soud měl tudíž její žádost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že nemůže v žádném případě souhlasit se závěrem krajského soudu uvedeném v odůvodnění napadeného usnesení o neustanovení zástupce ze dne 2. 11. 2006, kde krajský soud uvedl, že *protože byl návrh stěžovatelky na ustanovení právního zástupce zamítnut, kasační stížnost nelze předložit k projednání a rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, neboť stěžovatelka není zastoupena advokátem, jak jí to ukládá ust. § 105 odst. 2 s. ř. s*. Ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. vskutku stanoví pro řízení o kasační stížnosti povinné zastoupení stěžovatele advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon

advokacie. Toto ustanovení však nelze vykládat tak, že pokud stěžovatel není zastoupen advokátem, nelze jeho kasační stížnost předložit k projednání a rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu, neboť nezastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti je pouze vadou kasační stížnosti, stejně tak jako např. její opožděnost a jakákoliv vada kasační stížnosti nemůže být nikdy důvodem pro její nepředložení Nejvyššímu správnímu soudu k jejímu posouzení a rozhodnutí o ní, neboť takovýmto postupem by byl stěžovatel zkrácen o právo na přístup k soudu.

Námitky stěžovatelky týkající se neustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti shledal Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů důvodnými, a proto mu nezbylo, než napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušit (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby řádně posoudil majetkové poměry stěžovatelky a rozhodl o ustanovení právního zástupce stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti.

Nad rámec potřebného odůvodnění nutno k žádosti stěžovatelky, aby jí byl pro řízení před krajským soudem ustanoven tlumočník dodat, že v dané věci je třeba vycházet na základě § 64 s. ř. s. z ustanovení § 18 odst. 2 z. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, podle kterého účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Bude na krajském soudu, aby se v dalším řízení žádostí stěžovatelky z tohoto pohledu zabýval.

Obecnou námitku stěžovatelky uplatněnou v kasační stížnosti, v níž akcentuje porušení ustanovení správního řádu, shledal Nejvyšší správní soud bezpředmětnou, neboť v řízení před krajským soudem se uplatňují procesní postupy dané soudním řádem správním (potažmo ve smyslu ust. § 64 uvedeného zákona též občanským soudním řádem) a nikoli postupy podle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, takže k porušení ustanovení tohoto zákona krajským soudem nemohlo dojít.

S ohledem na charakter rozhodnutí o kasační stížnosti, kterým bylo řízení v důsledku vad rozhodnutí vráceno zpět na krajský soud, nebylo třeba zvlášť rozhodovat o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu